

Ստեփաննոս Սիւնեցու վկայութիւնը մի կողմ դնելով՝ դառնաճ գործնալ մեկնելներէր Գորգայ կամ Կորճայ կոչածին: Ո՞րն է այս երկու ձեւերից ուղիղը. — Գորգայ ձեւը յիշում են Թրակացիք, Անանունը, Մովսէսը և Դաւիթը՝ մի մի անգամ. Կորճայ ձեւը յիշում են Դաւիթը և Անանունը մի մի անգամ: Հին և հարազատ ձեւը ուրեմն Գորգայ է: Այս բառը ըստ իս նշանակում է «ամբիկ», «գոեհիկ», եւ բնաւ կապ չունի Կորճայքի հետ՝ որ ըստ Սիւնեցու առանձին լեզու է: Գորգայ բառը աւելի յետոյ շնչուելով լեզուից և այլեւ անհասկանալի դառնալով Թրակացու յաւելուած բառացանկում մի անձանօթ մեկնել կարիք է դրացել բացատրելու և անշուշտ իրար կապելով Գորգայք, Կորգուք և Կորճայք, աւելացրել է այնտեղ «Գորգէիցն» Կորճէիցն բացատրութիւնը, էջ 61: Սրանից յետոյ միւս հեղինակները (Դաւիթ և Անանուն) սկսել են սխալմամբ անիտոր գործածել երկու ձեւերը իբրեւ հոմանիշ:

Ինչ էլ որ լինի, ճշտուում է Գորգայի՝ իբրեւ առանձին ժողովրդական բարբառի գոյութիւնը և երեան են զայիս նոյնիսկ այս բարբառի երեք առանձնայատկութիւնները՝ որ յիշեցինք վերում: Բայց այս առանձնայատկութիւններն էլ չեն ներկայացնում այնպիսի մեծ տարբերութիւններ, նոյնիսկ Ս. դարից բաւական ուշ լինելով, որ կարելի լինի սսել թէ դա իրօք բարբառ է, այլ մի միայն ենթադրաբար: Եթէ Գորգաների մէջ աւելի ուժեղ լեզուական որեւէ տարբերութիւն լինէր, անշուշտ քերականները պիտի յիշէին և առանձնապէս պիտի շեշտէին այդ տարբերութիւնը, քանի որ պարուսակ էին փնտռում բարբառների հետքեր գտնելու, և Դիոնիսիոս յիշած յունական բարբառներին համապատասխան մի բան գտնելու հայերէնի մէջ:

ՊՐՈՓ. Հ. ԱՃԱՌԵՍՆ

(Տարբերակել)

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Նորին Ամենապատուութեան հրահանգով և յանձնարարութեամբ, Դեկտեմբերի սկիզբը, Պալատս մեկնեցայ վանաբնակ աղիտեալներու համար հանգստակութեան պաշտօնով:

Ուրախութեամբ եւ յարգանքով պարտք կը զգամ այս հջերէն յայտնելու քե իրաքի Հայոց Վաշտութիւնը եւ բովանդակ հասարակութիւնը իր յարգանքի եւ սրբի պատականութեան մէջ չթերացաւ եւ ընդառաջեցով մեր խնդրանքին բաւ իր լաւագոյնը որպէսզի հանգստակութեան այս գործը կարելի աղիւնաւորութեամբ պսակուի:

Մեր առաջին գործը ելաւ, խորհրդակցութեամբ իրաքի Հայոց Քաղաքական Ժողովին, կազմել Հանգստակիչ Յանձնախումբ մը, բաղկացած տեղւոյն յառաջաւոր անձնաւորութիւններէն: Յանձնախումբին մաս կազմեցին Ազնուափայլ Տիկ. Սառա Թադեւոսեան, իրաքի հայոց Տիկեանց Տիկեան: Փրօժ. Տօք. Յակոբ Զօպանեանը, իրաքի հայութեան ամենէն պատուական ազգայիններէն մին, որ ազգին իրապէս պատիւ բերող հայերէն եւ բժիշկներէն մին է Պաղտատի մէջ: Պ. Մեարոպ Թադեւոսեան Պաղտատեանի ազնուական ու ճամարիս հայր: Պ. Կարապետ Մելիքեան բանիբուն եւ ազգային գիտակցութեամբ լեցուած ուժեղ անձնաւորութիւն մը: Պ. Գառնիկ Գաւաթեան պատուական ազգային մը, եւ Պ. Գրիգոր Ալիանա, գիտակից եւ մատուցական հայ մը:

Հանգստակիչ Յանձնախումբը կազմեց իր գիւտը ահեմապետութեամբ Փրօժ. Տօք. Յ. Զօպանեանի, գանձապետութեամբ Պ. Մեարոպ Թադեւոսեանի եւ ֆարսուղարութեամբ Պր. Գրիգոր Ալիանաի եւ սկսան գործի:

Իսկ Հանգստակիչ Յանձնախումբի Պատուոյ նախագահն եւ ընդհանուր հովանաւորն ու առաջնորդը կը հանդիսանար իրաքի նախկին առաջնորդ Գեռ. Տ. Ռուբին Ս. Ար. Բեպիսկոպոս Մանասեանը: Հոս սրբի պարտք կ'զգամ յանուն Նորին Ամենապատուութեան եւ Սրբոց Յակոբեանց բովանդակ Միաբանութեան եւ վանաբնակ մերազն ժողովուր-

դին, մասնաւորելու իմ շնորհակալութիւնս Նորին Գերապաւոսութեան անխոնջ ջանքերուն համար, զորս ան այնքան արեւանդն կերպով ցոյց տուաւ հանգանակութեան այս գործին մէջ :

Շնորհակալութեան պատճ մ'ունիմ ճոյն-պէս Իրաքի թեմին Առաջնորդական Փոխա-նորդ Արժ. Տ. Գրիգոր Ա. Քահանային, իմ նկատմամբ ցոյց տուած իր այնքան սիրալիք եւ գուրզուրօս խնամքին համար :

Հանգանակութիւնը տեւեց Պաղատի եւ Մուսուլի մէջ տուրջ մէկ ու կէս ամիս եւ շնորհիւ Հանգանակիչ Մարմին անխոնջ ջանքերուն հանգանակուեցաւ տուրջ 2700 իւրօրեան ռսկի :

Հոս արքի պատճ կը զգամ մասնաւորեալ անունները կարգ մը ազգայիններու, որոնք համեմատաբար լիաբուռն բերին իրենց մասնակցութիւնը բարեի այս գործին :

Պ. Լեւոն Արքիմ' 200 Տիմար, Պ. Իս-ֆէնէր Ս. Մարգարեան' 100, Պ. Հայկ եւ Զապէլ Թադէոսեան' 100, Տիկ. Էլլիզէ Մի-նաս' 100, Պ. Հայկ Բաֆէնէրեան' 100, Տիկ. Արսիկէ Վ. Մինաս' 100, Օր. Ծալիկ եւ Տիկ. Արաքի Յովսէփեան Բոյրե' 100, Յով. հաննէտով Եղբայրներ' 50, ՓրօՅ. Տօք. Զօ-պանեան' 50, Պ. Գր. Ալիանա' 50, Պ. Մեւ-րոպ Թադէոսեան' 50, Տիկ. Սառս Թադէոսեան' 50, Խաչեր եւ Մարիամ Համբարձումեան Բոյրե' 50, Տօք. Ասքարեան (Մուսուլ)' 50, մի ոմն (Մուսուլ)' 75 :

Շնորհակալութիւն ճոյնպէս Տիկ. Մարգարիտ Շիւմանեանի' 20 Տիմար, Պ. Գր. Բա-զալեանի' 30, Տօք. Ա. Բալայեանի' 25, Պ. Արեակ Նանդեանի' 25, Պ. Տիւրան Տէր-Նդիայեանի' 20, Պ. Շաւարէ Իմիրզեանի' 25, Պ. Տիգրան Թօփեանի' 25, Պ. Յակոբ Աբրահամեանի' 20, եւ Պ. Մկրտիչ Սեդրակեանի' 25 :

Նոյնքան խորունկ շնորհակալութիւն բռ-

լոր միւսներուն, որոնք առաւել կամ նուազ չափով, համաձայն իրենց կարողութեան, բերին իրենց մասնակցութիւնը հանգանակութեան այս ձեռնարկին : Թող Տէրը վարձահասոյց ըլլայ բոլորին, վասնզի համաձայն աւետարանի յաւեհ կենդանի պատգամին՝ «գաւաթ մը պաղ ջուրն անգամ անվարձ չի մնար» :

Պաղատի հանգանակութեան վերջ, առաջնորդութեամբ Արժ. Տ. Գրիգոր Առաջ-Քինյ. Տէր-Յակոբեանի, մեկնեցումն Մուսուլ եւ Զալսո հոն եւս տարունակելու հանգանակութեան գործը : Մուսուլի հասարակութիւնը զխաւոսութեամբ Տօք. Ասքարեանի, Արժ. Տ. Մեսրոպ Քինյ. Օրջանեանի, Պ. Յարութիւն Արծիւեանի եւ Պ. Խաչիկ Կարապետեանի Մուսուլի հայ հասարակութեան պատիւ բերող կերպով ընդունեցին մեզ, կազմակերպեցին հանգանակութեան գործը, եւ ազգային վարժարանի արհիւն մէջ երկու ժամուան ընթացքին, Տօք. Ասքարեանի եւ Տ. Մեսրոպ Քինյ. Օրջանեանի արագին կոչերուն վրայ հանգանակուեցաւ աւելի քան 600 Տիմար, տուրջ 150 Տիմար ալ հանգանակուեցաւ Զախոյի մէջ :

Շաբաթ մը ամբողջ ընդունեցի հիւրասիրութիւնը Մուսուլի ազնուասիրտ հայութեան, վայելելով մնայուն հիւրասիրութիւնը Տօք. Գր. Ասքարեանի, Մուսուլաբնակ այս ազնուական հայուն, որուն նման անհասներ հազուադիւս են անտարակոյս մեր մէջ :

Իրաքի հայ հասարակութիւնը պատուով կատարեց Պաղատիի հայ աղետեալներուն կատարմամբ իր պատճը, որուն համար յանուն Ն. Ամենապատուութեան եւ վանքաբնակ մերազն ժողովուրդին՝ հոս կը յայտնեմ իմ խորին շնորհակալութիւնը : Թող Տէրը մեկի փոխարէն հազար պարգեւէ իրենց :

ԵՂԻՇԷ ՎԱՐԴԱՊԵՏ